

יד א מ"י פ"ה מהל'
עבודת יו"כ ה"ל כ"ו:
בזו ב מ"י פ"ו מהלכות
מבשה הקטנות
הלכה י"א:

רבינו הגנאל

בנו מינה מרב ששה
הולכת הרם בשמאל כדי
להוותו במבוכה מהו. ופשט
ממתינתין דקתני ואת הכף
בשמאלו, שמע מינה
אפילו הולכת הקטורה
דמעבבה כפרה כדאמרן
לקטורה מכפרה שנאמר
ויתן את הקטורת ויכפר
על העם כשרה. וכל שכן
הולכת איברים שאין בהם
כפרה. שאין כפרה אלא
ברם שנאמר כי הרם הוא
בבשר יכפר.

תום ישינים

להם מדלמתיין ופין ש"ס
השגת נפילת פירס
הנשרפים
הנשרפים לא עשה ולא
לגם. מצי לא מדמחשבה
לא פסלה לא פסלה נמי
לינה. (והאי) [ודחין] דילמא
מחשבה לא פסלה לינה
פסלה. ואומר רבינו דה"נ
לא פשיטא לן מדפסלה לינה
פסלה נמי מחשבה, ולהכי
קאמר קס"ד לפי שאין
פשיטא לן כ"כ והתלמוד לא
חש לדמות ולהאריך באלו.
ויבדיל בין שני ימים
בפסח נמי מחשבה ב"ו.
וא"ת כיון דתפליה במחשבה
שטובל יום אמאי לא בעי רב
פסח טובול יום וזלינה
ומיילא תפשוט מחשבה,
ושנא לן דהא ביה תפליה לא
פשיטא ליה דקס"ד הוא
דקאמר דכ"י לעיל, ועוד
שנא אפילו לא פסיל טעול
יום הוא פסלה נמי מחשבה.
מחשבה נמי פסלה. וא"ת
היא אכריס ופדריס דלינה
פסלה ביה ס"א אינם בראשו
של מוצא ומחשבה לא פסלה
בהו א"ת מקטירי ע"מ
להקטיר כו"מ למחר או
לחולל מן השמיים שלא
בזמנו. ה"ר יוסף. ורבינו
אומר דלא דמי להקטרה
שאיה מתרת בקרבן ועיקרו
כבר נעשה בדם, אבל הכא
קמייה וחיפיה במקום
עבודת קיימי.

הישוב בחתיית גחלים
מהו. וא"ת תפשוט ליה
מלעיל [דקתני גחלים
ומדפסיל (בטובול יום פסלה
נמי לינה ומדפסלה לינה
כו'. י"ל דווקא במילי
דקטורה הוא דפשיטין הכי,
אלא לא גחלים שאין גוף
הקרבן.

דאירי בקטורת כלל השנה דחשיבא קידוש כלי דידה לאיפסולי
בטובול יום ובמחוסר כפורים וזלינה מדקתני (א) קדשן בכלי אלמלא
דאירי דהיא שהיא כריכה כלי כדי לקדשה קידוש גמור אבל קטרת
דיוה"כ דלא חשיבא קידוש כלי דידה דמן הדין הוה לן למימר שלא
תהא בכלי אלא נעילי בחפניו אלא
משום דלא אפשר כדאמר לעיל
אימא דלא תיפסל זלינה בקדושת כלי
דידה דבהיא ודאי לא איירי התם
מדקתני קדשו בכלי דמשמע שנותנין
אותה בכלי כדי לקדשה בכלי והיא
דיום הכפורים אינה כן דאדרבה
טפי הוה עדיף בלא כלי אלא משום
דלא אפשר אבל מהכא מייתי ראייה
שפיר מדקתני קטורת סתמא בכל
מיני קטורת איירי אי נמי אומר ר"י
דמהיא ליכא למידק מדפסלה זה
לינה פסלה זה מחשבה דדילמא

לינה לא פסלה זה אלא מדרבנן ואע"ג דקתני סיפא וחיזי
עליהן משום גומר וטמא היינו נמי מדרבנן דמתנן בפרק אמרו
לו (כריכות דף י"ג): אכל אוכלים טמאים ושתה משקין טמאין ונכנס
למקדש חייב אע"פ דפסול גוייה הוה מדרבנן כדאיתא בפרק
בשרא דיומא (דף פ'): (א) ולהכי לא הוה ממתינתין כולי האי דליטמא
אפילו על ידי צירוף אבל הכא דייק שפיר מדפסל זה בטובול
יום דאורייתא פסל זה לינה והמחשבה נמי דאורייתא והקשה
ריב"ז (א) והא אשכחן צירוף כלי במילתא דרבנן דקתני רש"א בנמס'
עדות (פרק ח מ"א) העיד (א) ר"ש בן במירא על אפר חטאת
שנגע טמא במקלחו טימא את כולו אע"ג דאפר חטאת אין לו טומאה דאורייתא * וא"ת משום חיבת הקדש הא לא שייכא זה
כשנעשית אפר כדמשמע ס"פ התכלת (מנחות דף נ"א): גזי ועל הפרה שלא יהו מועלין באפרה מיהו יכלינא לשנויי דנהי דבטמא גזרו
רבנן בטובול יום דקלישה טומאתו לא הוה גורמי' ואדרבה יש ראייה משם מדקתני ברישא גזי אפר חטאת טמא וצסיפא קתני בטובול
יום ורבינו יצחק בן אברהם מפרש דהכל דייק מדפסיל זה בטובול יום ע"י צירוף ש"מ דלר"ך לכלי הוא דאי לא צריך לכלי לא היה
כלי מנרפו כדאיתא בפרק בחגיגה (דף ט"ז): ואע"ג דאמר התם דהוי דרבנן וכגון שזכרו על גבי קטבלייא ודאורייתא יש לו
תוך דווקא ואתו רבנן וגזור אפי' אין לו תוך היינו דעשו דאין לו תוך כיש לו תוך אבל לא עשו אין לו תוך יותר חשוב מיש לו
תוך ולעולם צריך לכלי זעתיין וכיון דלר"ך לכלי פסלה (א) ביה לינה כדאמר בפרק התכלת (מנחות דף נ"א). על מחשבה בשמן מלמד
שטעונה כלי ואי אפיה לה מאתמוול איפסלא (א) לה בלינה וכיון דפסלה זה דאורייתא פסלה זה מחשבה ולהכי לא מייתי מההיא דמעילה
אע"ג דקתני קדשו בכלי הוה אמינא מדרבנן ואע"ג דכתיב ק"ך אחת לא הוה ילפינן דורות משעה אי נמי משום דלא כתב בלשון
ציווי ה"א דלינה טעונה כלי ומיהו (א) (קשה) למאי דלוחקן ממתניתין דמסכת עדיות (א) דטעונה כלי מהתם ילפינן מדכתיב ק"ך אחת ולי"ג
דלא הוה מצי לאיתויי ממתניתין דמעילה דהוה אמר הא דקתני קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטובול יום ובמחוסר כפורים וזלינה לא
קאי אקטורת אלא אשארר וזהו מילתא לחודה הוא קתני התם קטורת לענין דמועלין זה משהוקדשה ותדע דלא קאי אקטורת דקתני
קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטובול יום (א) וקטורת נפסלת בטובול יום מיד שנתנה במכתשת כדאמר ב"ק דשזעו"ת (ד' א'). ומיהו הא
לאו ראייה היא דשאני התם דנהי דקטורת מיפסלא מעיקרא משנתנה למכתשת מ"מ נקט קדשו בכלי הוכשרו כו' דאפי' בקטורת
שייכא האי לישנא דבקדושת כלי דמכתשת מיפסלא בטובול יום ובמחוסר כפורים וקדושת כלי דמכתשת מיפסלא בלינה מיהו בלא זה
איכא טובא דהש"ס דקאמר אשארר היכא דלא מצי קאי אכל מאי דקתני והא דפר"ך ב"ק דשזעו"ת (ס"ג ז' ע"ג) אלא מאי קדושת
הגוף היא תיפסל בלינה אלמנה תנן הקומץ והלבונו והקטורת כו' קדשו בכלי אין לא קדשו לא ממה נפשך דייק שפיר אי אקטורת נמי
קאי אס כן משמע לא קדשו בכלי לא מיפסלי בלינה ואי לא קאי אקטורת דבקטורת אפילו קדשו בכלי לא מיפסלא בלינה אף לאחר
שקדשו בכלי כל שכן דקשה טפי אמאי לא מיפסלא בלינה (א) כדמפרש הכא בקא סלקא דעתך ונמאי דדייקין הכא דמיפסלא בלינה
דבהיא דהוסף ר"ע אז נימא נמי דהיא דמעילה נמי קיימא אקטורת קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בלינה מיהו לענין טובול יום לאו
דווקא קדשו בכלי דאפילו מעיקרא נמי משנתנה למכתשת נפסלת בטובול יום והא דנקט קדשו בכלי ולא נקט אפילו קודם קידוש
כלי משום הנך דמימתן צדה דלא מיפסלי קודם קידוש כלי:

חישב בחתיית גחלים מהו. הקשה רש"י אמאי לא פשיט נמי מההיא דהוסף רבי עקיבא מדפסל זהו טובול יום פסיל זהו לינה
פסיל זהו מחשבה ולי נראה דנהי דלינה פסלה זה אי לא חשיבא עבודה לא פסלה זה מחשבה תדע שהרי קידוש מנחה והנחתה
בצייסא פסלה זהו טובול יום ולינה ואפ"ה אס חישב זעע"ת הנחתה לא פסלה זה מחשבה וכן זעע"ת יציקה וזלינה לא פסלה זה מחשבה
אלא כד' עבודות שבמנחה שיש כנגדן בוצח ולהכי מיבעיא ליה אס"ל חפינת קטורת חשיבא עבודה כמו קמייה חתיית גחלים מהו
מכשירי מנחה כמנחה דמו וחפינה אריכתא היא והוא חתיית גחלים וחפינה במקום קמייה או לא. ב"ק פ' טובול יום (ובחים דף קד):
בעי רבי ירמיה לינה מהו שמועיל בצשר פריים הנשרפים ושעירים הנשרפים וכו' עד ושון שאס חישב באכילת פריים ובשריפתן לא
עשה ולא כלום מאי לאו מדמחשבה לא פסלה לינה נמי לא פסלה ודחי לה מחשבה לא פסלה לינה פסלה ותימא א"כ היכי פשיט
הכא מדפסלה זהו לינה בחפינה פסלה זה מחשבה וי"ל הכא כיון דאכילת מוצא היא מדפסלה זה לינה פסלה זה מחשבה אבל בשר
פריים ושעירים הנשרפים שנגשרפים חוץ לג' מחנות נהי דלינה פסלה זהו דילמא מחשבה לא פסלה זהו וא"ת דהכא מסקינן דמחשבה
פסלה בקטורת ובזבחים פרק בית שמואי (דף מ"ג): תנן אלו דברים שאין חייבין עליהן משום פישול הקטורת כו' יש לומר דאין חייבין
דקתני התם היינו להתחייב כרת האוכלן מיהו מיפסל על ידי מחשבת פיגול דלהכי אהני גזירה שוה דלמלא מלא מונחת חוטא וכי
האי גזונא אמרינן בצוק פרק קמא דזבחים (דף ט"ז). ר"ש אומר כל שאין על מוצא החיטון אין חייבין עליו משום פיגול ואפילו הכי
קאמר התם מודה רבי שמעון ליפסול מקל וחומר דשלא לשמן:

הולכה בשמאל מהו. תימא אי לא אסיק אדעתא למיפשטא מלקח את הכף בשמאלו מאי קמבעיא ליה האמר ב"ק דזבחים (דף ט"ז) דלכל
מילי הולכה לא נפקא מכלל קבלה וי"ל דהיא גופה מספקא להו אי אמרינן מכף או איכא שום סכרא שאין ללמוד משם וינימא
הולכה לא תפקא מכלל קבלה ופשיט להו רב ששת דגמרינן מינה דכיון דכתב רחמנא הבאה אחת בקטורת ואי אפשר לעשות בהבאה
אחת אא"כ יוליך הכף בשמאלו הולכה בשמאל כשירה וטפי הוה סכרא למיגמר הולכה מהולכה מלמיגמר הולכה מקבלה:

חישב בחתיית גחלים מהו מכשירי מצוה
כמצוה דמו או לא תיקו בעי' מיניה
מרב ששת הולכה בשמאל מהו אמר
להו רב ששת תניתוה * נבל את המחיתה
בימינו ואת הכף בשמאלו ונפשוט להו
מהא דתנן * ההרגל של ימין בשמאל וברית
עורה לחוץ אי מהתם הוה אמינא הני
מילי הולכה דלא מעכבא כפרה אבל
הולכה דמעכבא כפרה לא קמושמע לן
מיתרבי

כתב זה כהונה צהדיא: אס הכף בשמאלו. אלמלא כשירה
בשמאל: ויפשוט ליה מהא. דגופו של מוצח * קמירי:
הרגל של ימין בשמאל. מי שזכה להעלות לכבש הראש והרגל
מקבל מיד המנחה את הראש ציימיו ואת רגל הימנית של תמיד
מקבל בשמאלו: וצוי עורה לחוץ. ומקום חתך לפניו כלפי הכן
וכן נאה: הני מילי הולכה וכו'. הולכה אכריס דלא מעכבא
כפרה שאין כפרה אלא בדם והוא עממו שלא הוקטרו אכריס כשר:
אלא הולכה ס' דדם מעכב כפרה הוא. אימא דלא נתכשר בשמאל:

כבש זה כהונה צהדיא: אס הכף בשמאלו. אלמלא כשירה
בשמאל: ויפשוט ליה מהא. דגופו של מוצח * קמירי:
הרגל של ימין בשמאל. מי שזכה להעלות לכבש הראש והרגל
מקבל מיד המנחה את הראש ציימיו ואת רגל הימנית של תמיד
מקבל בשמאלו: וצוי עורה לחוץ. ומקום חתך לפניו כלפי הכן
וכן נאה: הני מילי הולכה וכו'. הולכה אכריס דלא מעכבא
כפרה שאין כפרה אלא בדם והוא עממו שלא הוקטרו אכריס כשר:
אלא הולכה ס' דדם מעכב כפרה הוא. אימא דלא נתכשר בשמאל:
זר

הרגל של ימין
בשמאל. הרגל של ימין
טוא ביד שמאל לכבש,
משום דרגל ימין קרבה
תחלה עם הראש, דקיי"ל
ב"ק דסדר יומא (לעיל
כה). והלך מוליך הראש
ציימין שהוא חשבו והרגל
בשמאל (ובחים דף ט"ז) והאי
רגל מדאילי בדיי רישא
ודאי רגל של ימין הוא
דחשיב הלך הראש שהוא
כבד ותשוב היה מוליך
ציימין והיך בשמאל ואע"ג
דכתב ביה ספן (מנחות י').
ובית עורה לחוץ. כלפי
העם ומקום חתך כלפי
המוליך דהכי שפיר שלא
יבא חתך (ובחים שם).

חישב בחתיית גחלים. מהו להפסיל הקטורת: כמנחה דמו. והוי ליה
כמחשבה בטובלה. לשון אחר חישב בחתיית גחלים מהו שיפסלו גחלים
במחשבה זו מלהקטיר עליהן. לינה שמעינן דפסלה זהו מדפסיל
טובול יום דמתנן לעיל מיהו הא מיבעיא לן אי הוי חתיית עבודה
למיפסל זה מחשבה: מכשירי מנחה
כמנחה דמו. וכי היכי דמחשבת
חפינה פסלה בקטורת מחשבת חתיית
נמי פסלה בגחלים: הולכה בשמאל
מהו. הולכה דהם מיבעי ליה קבלה
וחריקה דכתיב זהו כהונה פשיטא לן
דכל מקום שנאמר אכבד וכהונה אינה
אלא ימין אבל הולכה לא כתיב
צהדיא ומדאפקה רחמנא לקבלה
בלשון הולכה דתניא והקריבו * וזו
קבלת הדם נפקא לן במסכת חגיגה
(דף ט"ז). שהיא עבודה ומיהו שמאל
איכא למימר דלא פסיל דלא לא

כבש זה כהונה צהדיא: אס הכף בשמאלו. אלמלא כשירה
בשמאל: ויפשוט ליה מהא. דגופו של מוצח * קמירי:
הרגל של ימין בשמאל. מי שזכה להעלות לכבש הראש והרגל
מקבל מיד המנחה את הראש ציימיו ואת רגל הימנית של תמיד
מקבל בשמאלו: וצוי עורה לחוץ. ומקום חתך לפניו כלפי הכן
וכן נאה: הני מילי הולכה וכו'. הולכה אכריס דלא מעכבא
כפרה שאין כפרה אלא בדם והוא עממו שלא הוקטרו אכריס כשר:
אלא הולכה ס' דדם מעכב כפרה הוא. אימא דלא נתכשר בשמאל:
זר

כבש זה כהונה צהדיא: אס הכף בשמאלו. אלמלא כשירה
בשמאל: ויפשוט ליה מהא. דגופו של מוצח * קמירי:
הרגל של ימין בשמאל. מי שזכה להעלות לכבש הראש והרגל
מקבל מיד המנחה את הראש ציימיו ואת רגל הימנית של תמיד
מקבל בשמאלו: וצוי עורה לחוץ. ומקום חתך לפניו כלפי הכן
וכן נאה: הני מילי הולכה וכו'. הולכה אכריס דלא מעכבא
כפרה שאין כפרה אלא בדם והוא עממו שלא הוקטרו אכריס כשר:
אלא הולכה ס' דדם מעכב כפרה הוא. אימא דלא נתכשר בשמאל:
זר

הרגל של ימין
בשמאל. הרגל של ימין
טוא ביד שמאל לכבש,
משום דרגל ימין קרבה
תחלה עם הראש, דקיי"ל
ב"ק דסדר יומא (לעיל
כה). והלך מוליך הראש
ציימין שהוא חשבו והרגל
בשמאל (ובחים דף ט"ז) והאי
רגל מדאילי בדיי רישא
ודאי רגל של ימין הוא
דחשיב הלך הראש שהוא
כבד ותשוב היה מוליך
ציימין והיך בשמאל ואע"ג
דכתב ביה ספן (מנחות י').
ובית עורה לחוץ. כלפי
העם ומקום חתך כלפי
המוליך דהכי שפיר שלא
יבא חתך (ובחים שם).

גליון הש"ס

תום ד"ה מדפסיל בה
בטובול יום וכו' עד ע"ב וא'
משום חיבת הקדש הא
לא שייכא בה בשנעשית
אפר. עיין מגינה דף כג
ע"ב מוס' ד"ה והא דרבנן.
ובטורי אבן שס דף כג
ע"ב ד"ה לא יבא:

הגהות הב"ח

(א) תום ד"ה (ב"ב)
מדפסיל כו' וזלינה מדקתני
קדשו בכלי: (ב) ב"ב
כדאיתא ב"ב דיומא אל'
הכא דייק שפיר מדפסל
זה בטובול יום דאורייתא
פסלה זה לינה ובמחשבה
נמי דאורייתא דאי דרבנן
לא הוי מחמרי כולי
האי דליטמא אפילו
על ידי צירוף והקשה
ריב"ז כ"ל: (א) ב"ב
העיר ר' יהושע בן מתיא
וכי נמקלמו שטימא את
כולו: (ז) ב"ב פסלה בה
לינה דאורייתא כדאמר
ב"ק: (ז) ב"ב דאי ולי
אפי לה מאתמוול איפסלה
בלינה וכיון דפסלה זה
לינה דאורייתא: (ז) ב"ב
לוחקן ממתיני דמסכת
עדות מהתם ילפינן
דטעונה כלי מדכתיב ק"ך:
(ז) ב"ב הוכשרו ליפסל
בטובול יום ובברייתא
קתני נתנה במכתשת
בפסלה בטובול יום
כדאמר ב"ק דשזעו"ת
כ"ל: והשאר נמתק:
(ח) ב"ב דקשה טפי
אמאי לא מיפסל בלינה
אף לאחר שקישרו
בכלי ונמאי דדייקין הכא
דמיפסלה בלינה מההיא
דהוסף ר"ע אז נימא נמי
דהאס כו' כ"ל:

מוסף רש"י

הרגל של ימין
בשמאל. הרגל של ימין
טוא ביד שמאל לכבש,
משום דרגל ימין קרבה
תחלה עם הראש, דקיי"ל
ב"ק דסדר יומא (לעיל
כה). והלך מוליך הראש
ציימין שהוא חשבו והרגל
בשמאל (ובחים דף ט"ז) והאי
רגל מדאילי בדיי רישא
ודאי רגל של ימין הוא
דחשיב הלך הראש שהוא
כבד ותשוב היה מוליך
ציימין והיך בשמאל ואע"ג
דכתב ביה ספן (מנחות י').
ובית עורה לחוץ. כלפי
העם ומקום חתך כלפי
המוליך דהכי שפיר שלא
יבא חתך (ובחים שם).